

Hinduističke priče

Preveo

MILAN MILETIĆ

BUKOFAL

ČAROBNI ČUP

Prvo poglavlje

U davna, davna vremena, duboko u Indiji, živeli su drvoseča po imenu Suba Data i njegova porodica, i svi su bili veoma srećni. Otac je svakog dana odlazio u šumu nadomak kuće da donese drvo, koje je prodavao svojim komšijama, na taj način zarađujući dovoljno da svojoj ženi i deci priušti sve što im je potrebno. Ponekad bi sa sobom poveo svoja tri dečaka, a tu i tamo, kao znak posebne pažnje, dozvoljavao je i svojim dvema devojkama da i one pođu s njim. Dečaci su čeznuli za tim da i njima dozvoli da sami seku drvo, a otac im je govorio da će im, čim dovoljno porastu, svakom dati po jednu sekiru. Devojke, govorio je on, treba da budu zadovoljne lomljenjem grančica s onih velikih grana koje on obori, jer ne želi da ostanu bez prstiju. Ovo vam sasvim lepo pokazuje kakav je bio njihov otac i biće vam veoma žao kad čujete za njegove nevolje.

Dugo je za Suba Datu sve išlo kako valja. Dečaci su imali svako svoju sekiru, a devojčice po par makaza da strižu grančice; i bili su veoma po-

nosni kad bi majci doneli drvo da može da ga koristi u kući. Jednog dana, međutim, otac im je rekao da niko ne može da pođe s njim, jer namerava da zađe duboko u šumu, ne bi li pronašao drvo bolje od onog nadomak kuće. „Danas ne“, reče on, „ceo taj put bio bi isuviše zamoran za vas, a izgubili biste se ako biste se vraćali sami. Danas treba da pomognete majci i igrate se sa sestrama.“ Trebalo je da budu zadovoljni, jer iako deca u Indiji vole da postavljaju pitanja, kao i svuda u svetu, ipak su veoma poslušna i urade sve kako im se kaže, bez bilo kakvog negodovanja.

Razume se, očekivali su da im se otac vrati istog dana, premda su znali da će kasniti. Kako li su se samo iznenadili kad je pao mrak a od njega nije bilo traga ni glasa! Iznova i iznova njihova majka odlazila je na kapiju, očekujući da ga svakog trena vidi kako dolazi utabanom stazom koja je vodila do njihove kapije. Iznova i iznova bi od pijukanja neke noćne ptice pomislila da čuje kako je doziva. Na kraju je morala da teška srca ode na spavanje, strahujući da ga je neka divlja životinja ubila i da ga nikad više neće videti.

Drugo poglavlje

Kad je Suba Data pošao u šumu, zaista je namerala da se vrati iste večeri; ali pošto se zaokupio obaranjem drveta, odjednom je osetio da više nije sam.

Podigao je pogled i tamo, tik pored njega, na nevelikom proplanku gde su i druge drvoseče poobarale stabla, ugledao je četiri predivne mlade devojke koje su, u svojim letnjim haljinama i dugom kosom, koja im je padala preko leđa, kao četiri vile igrale u krug i u krug, držeći se za ruke. Suba Data bio je tako zaprepašćen ovim prizorom da mu je sekira ispala iz ruke, što je prenulo plesačice: zastale su i zurile u njega.

Drvoseča nije uspeo ni da progovori, nego je samo gledao i gledao u njih, sve dok mu se jedna od njih nije obratila: „Ko si ti i šta radiš ovako duboko u šumi, gde nikad pre nismo naišle na čoveka?“

„Ja sam samo siromašni drvoseča“, uzvрати on, „i došao sam samo da uzmem nešto drveta za prodaju, ne bih li ženi i deci dao nešto da pojedu i nešto da obuku.“

„To je veoma glupo“, reče jedna od devojaka. „Nećeš se mnogo ovajđiti od toga. Ako ostaneš s nama, postaraćemo za to da se tvoja žena i deca brinu o tebi mnogo bolje nego što ti to sam umeš.“

Treće poglavlje

Iako je, nema sumnje, voleo svoju ženu i decu, Suba Data tako se zagrejao za ideju da ostane u šumi s ovim predivnim devojkama da im je, posle izvesnog nećkanja, rekao: „U redu, ostaću s vama ako ste sasvim sigurne da će s mojim najmilijima biti sve u redu.“

„Oko toga ne treba da strahuješ“, reče jedna od devojaka. „Mi smo vile, primećuješ, i sposobne smo za sve moguće vrste čarobnih stvari. Nema potrebe ni da se približimo tvojim najmilijima. Samo ćemo poželeti sve što im je potrebno i oni će to dobiti. A prva stvar koju treba izvesti jeste da ti donesemo nešto hrane. Jer, razume se, ti zauzvrat moraš da radiš za nas.“

Suba Data odvali kao iz topa: „Radiću sve što poželite.“

„Pa, za početak očisti svo opalo lišće s proplanka, a onda ćemo svi sesti da zajedno jedemo.“

Suba Data bio je veoma srećan što je ono što se od njega zahtevalo bilo veoma lako. Počeo je tako što je odsekao granu s drveta i njome počistio zemlju tamo gde je trebalo da bude trpeza. Tad je počeo da se osvrće, tražeći pogledom hranu, ali nije primetio ništa osim velikog ćupa u senci drveta, čije su grane natkriljavale čistinu. Stoga se obratio jednoj od vila: „Hoćeš li mi pokazati gde je hrana i gde bi tačno volela da je iznesem?“

Na to su se sve četiri vile nasmejale, a zvuk njihovog smeha bio je poput zvonjave bezbroj zvona.

Četvrto poglavlje

Kad su vile primetile koliko je Suba Data bio zaprepašćen njihovim smehom, to ih je samo pod-

staklo da se još više smeju i onda su se uhvatile za ruke i počele da se vrte u krug i u krug, sve vreme se kikoćući.

Siroti Suba Data, koji je bio veoma umoran i gladan, malo-pomalo se snuždio i pozeleo da pođe pravo kući. Sagnuo se da dohvati svoju sekiru, i samo što nije pošao, kad su se vile zaustavile u svom mahnitom kovitlanju i doviknule mu da sačeka. Tako je u učinio, a jedna od njih mu je rekla ovako:

„Mi ne moramo da se gnjavimo iznoseći ovo ili ono. Vidiš onaj veliki ćup tamo. Eto, svu hranu i sve drugo što nam je potrebno, mi uzimamo odatle. Treba samo da zamislimo želju kad zavučemo ruku unutra i – ono se stvori. To je čarobni ćup – jedan jedini na celom svetu. Prvo se posluži hranom po svom izboru, a onda ćemo ti reći šta tražimo od tebe.“

Kad je to čuo, Suba Data jedva da je verovao ušima. Odložio je sekiru i požurio da zavuče ruku u ćup, pozelevši hranu na koju je navikao. Voleo je pirinač s karijem i mleko, sočivo, voće i povrće i istog časa se pred njim, na zemlji, stvorilo predivno jelo. Onda su vile, jedna za drugom, govorile šta bi volele za jelo, sve same stvari za koje drvoseča nikad nije čuo, a kamoli da ih je video, zbog čega je bio veoma nezadovoljan svojim izborom.

Peto poglavlje

Nekoliko sledećih dana prošlo je kao u snu i u početku je Suba Data mislio da u životu nije bio srećniji. Vile su često odlazile, ostavljajući ga samog, vraćajući se na proplanak samo kad im je trebalo nešto iz ćupa. Drvoseča je priuštio sebi sve one stvari o kojima je maštao, ali je ubrzo poželeo da su i njegova žena i deca pored njega da s njima podeli ova čarobna jela. Malo-pomalo, osećao je strašnu čežnju za njima, a nedostajao mu je i posao. Više nije bilo svrhe obarati drveće i cepati drva kad je sva hrana ionako bila nadohvat ruke. Ponekad je pomišljao na to da klisne kući kad vile odu svojim poslom, ali kad bi pogledao ćup nije mogao da podnese pomisao da se rastane od njega.

Šesto poglavlje

Ubrzo Suba Data više nije mogao lepo da spava, misleći na ženu i decu koje je napustio. Šta ako su gladni, dok on uživa u obilju hrane? Čak mu je palo na pamet da bi mogao da ukrade ćup i odnese ga sa sobom kući, kad vile ne budu u blizini. Ali, konačno, za tako nešto nije imao hrabrosti; jer čak i kad predivne devojke nisu bile na vidiku, imao je osećaj da bi nekako saznale da je pokušao da ode s ćupom i da bi mogle da ga kazne na neki grozan način. Jedne noći imao je mučne snove.

Video je svoju ženu kako sedi u onoj kućici koju je tako voleo i kako gorko plače, držeći najmlađe dete u krilu, dok preostala deca stoje pored nje i gledaju je, veoma, veoma snuždeno. Skočio je sa zemlje, odlučan da istog časa pođe kući; ali neda-leko odatle video je vile kako plešu na mesečini i osetio da nije u stanju da ostavi ni njih, ni ćup. Međutim, sutradan je bio tako utučen da su vile to primetile i onda mu je jedna od njih rekla: „U čemu je stvar? Ne želimo nesrećne ljude ovde. Ako nisi u stanju da uživaš u životu poput nas, bolje da pođeš kući.“

Onda se Suba Data veoma poplašio da će ga one stvarno oterati; stoga im je rekao za svoj san i kako je strahovao da njegovi najmiliji gladuju zbog nedostatka novca koji im je on uvek obezbeđivao.

„Ne brini za njih“, usledio je odgovor, „javićemo tvojoj ženi šta te je zadržalo. Kad bude zaspala, šapnućemo joj na uvo i njoj će biti tako slatko zbog tvoje sreće da će zaboraviti na svoje nevolje.“

Sedmo poglavlje

Suba Data veoma se obradovao zbog saosećajnosti vila, i to toliko da je na kraju odlučio da se još malo zadrži kod njih. Tu i tamo osetio je nemir, ali sve u svemu, vreme mu je prijatno proticalo, a ćup mu je bio svakodnevno ushićenje.

U međuvremenu, njegova sirota žena dovijala se kako je umela da prehrani svoju decu. Da njena dva dečaka nisu bila odvažni, hrabri momci, ona bi zaista pala u očaj. Kad im se otac nije vratio, a svi njihovi pokušaji da ga pronađu propali, ova dva dečaka prionula su na posao da pomognu majci. Nisu bili kadri da obaraju stabla, ali su mogli da se penju u krošnje i svojim sekirama seku manje grane; tako su i radili, skupljali naramke granja i prodavali ih komšijama. A ovi su bili dirnuti odvažnošću koje su njih dvojica pokazivali i ne samo da su im lepo plaćali za drvo nego su im često davali mleko i pirinač i druge stvari, ne bi li im pomogli. Vremenom su navikli da mogu i bez Suba Date, a devojčice su gotovo zaboravile na njega. Nisu ni sanjale o promeni koja će se uskoro dogoditi u njihovim životima.

Osmo poglavlje

U dubini šume ceo mesec protekao je mirno, Suba Data dočekivao je vile i svakog dana postajao sve sebičniji i sve više sklon uživanju. A onda je usnio još jedan san, u kojem je svoju ženu i decu video u starom domu, s obiljem hrane i očigledno tako srećne bez njega da je osetio nepokolebljivu rešenost da se vrati i stavi im do znanja da je i dalje živ. Kad se probudio rekao je vilama: „Više ne ostajem s vama. Lepo sam se proveo, ali sam

se umorio od ovakvog načina života daleko od svog roda.“

Vile su shvatile da je ovog puta bio ozbiljan i tako su pristale da ga puste; međutim, kao dobrodušan svet, osećale su da treba nekako da mu se oduže za sve što je za njih činio. Pošto su se posavetovale, jedna od njih mu je zatim rekla da žele da mu poklone nešto pred put i da će mu dati šta god zatraži.

Deveto poglavlje

Čim je čuo da može da dobije šta god poželi, drvo-seča reče: „Uzeću čarobni ćup.“

Možete li da zamislite kakav je to potres bio za vile?! Vi, razume se, znate da vile uvek drže do reči. Ako ne bi uspele u tome da Suba Datu ubede da uzme nešto drugo, one bi mu dale svoj voljeni, svoj dragoceni ćup i i morale bi same da se staraju za svoju hranu. Sve četiri davale su sve od sebe da drvoseču nagovore da izabere nešto drugo. Povele su ga u svoju tajnu riznicu, u nekom starom, starom šupljem stablu, čiji ulaz nikom od smrtnika nikad nije bilo dozvoljeno da vidi. Pre nego što su ga povele tamo, stavile su mu povez preko očiju, tako da ne može da prepozna put koji donde vodi, a onda ga je jedna uzela za ruku, rekavši mu odakle od tog drveta stepenice počinju da se spuštaju. Kad su mu na kraju skinule povez s očiju,

SADRŽAJ

Čarobni ćup	7
Priča o mački, mišu, gušteru i sovi	24
Kraljevski lovac na lopove	34
Čarobne cipele i čarobni štapić	49
Strela optočena dragim kamenjem	71
Buba i svileni konac	102
Gavran i njegova tri prijatelja	112
Pametan lopov	126
Tigar, braman i šakal	141